

onderzijde van 't achterlijf geteekend, 't zijn licht-bruine plekken; onder de loupe blijken 't glanzige haren te zijn).

Ook de opgaven van de levenswijze kloppen vrijwel: „Bermen van beschaduwde holle wegen, dennebosschen; 't mannetje zwerft rond, 't wijfje leeft in den grond, in een zijden koker waarvan 't open einde naar buiten uitsteekt en boven den grond is vast gemaakt. Vrij zeldzaam en plaatselijk; Herfst.”

Wat niet uitkomt dat is ten eerste de vindplaats; maar heide en dennebosch gaan zoo vaak samen, dat dit geen bezwaar is. Echter Lameere geeft als tijd op: *Herfst*; en Boer vindt 't dier levend in zijn nest op 4 April.

't Is dus of een andere soort (A. affinis?) wat ik niet kan uitmaken, of wat mij aannemelijker toeschijnt, het dier is te zeldzaam in België aangetroffen, om met zekerheid iets omtrent den tijd van voorkomen te zeggen. Het „Automne” van Lameere kan een voorloopige meening zijn; die nu verbeterd kan worden.

Hoe zeldzaam ook in Duitschland deze mijnmoordspin is, blijkt wel uit de mededeeling van Dr. Peschuel-Loesche, de bewerker van 't deel Insecten uit Brehm's Tierleben, die zegt: „Deze spin zelf heb ik nog nooit te zien kunnen krijgen. Wel vond ik jaren geleden in Halle in den herfst, toen ik onder een dood eiken struikje zocht naar insecten in winterrust de mijn van Atypus. Het darmachtig spinsel ging loodrecht naar onder in den lossen bodem, die door muizen was omgewoeld; het was 34 c.M. diep en had 22 m.M. doorsnede op de dikste plaats. Aan den buitenkant was deze zijden pijp ruw door fijne aardkorrels die er aan zaten, van binnen daarentegen buitengewoon fijn en glad van weefsel.”

Evenals de Zuid-Europeesche mijnspinnen zal ook deze wel in 't eind van de mijn de eieren neerleggen; ik heb nog in 't verfrummelde nest uit Amersfoort gezocht maar niets gevonden; de bodem, zoo schijnt 't me, moet er afgescheurd zijn. Mogelijk bewaakt deze spin haar eieren den heelen winter door en misschien nog de jongen in 't voorjaar. Misschien! Wie nu toevallig weer op zooiets langs, duns, wits, zijdeachtig stuit bij 't graven, weet waar hij op letten moet.

De spin zelf is van alle anderen licht te onderscheiden door de korte pooten en de kaaksprietten; ook door 't platte, achteraan ingedeukte, vooraan sterk gewelfde kopborststuk; door de twee achter het achterlijf uitstekende punten van de spintepels. Voor op den kopborst, op een punt, zitten de oogen; wellicht staat 't met de ondergrondsche levenswijze in verband, dat deze spin maar twee dagoogen heeft en zes nachtoogen; deze laatste staan 3 aan 3 in twee driehoekjes bijeen en zijn licht van kleur, de twee dagoogen staan op de punt en zijn zwart en groot; haast met 't bloote oog te zien. Mogelijk heeft

deze oogenstand niets met de duisternis te maken; mogelijk ook wel; daarom zou ik 't mannetje, dat geen mijnwerker is wel eens willen onderzoeken.

Wie spinnen bewaren wil, moet ze volgens het recept van Dr. J. van Haselt (1ste deel D. L. N.) zetten op spiritus van 30 % met 2 % glycerine.

E. HEIMANS.

MEI.

Mei is de maand der witte bloemen: sleedoorn, meidoorn, vogelkers, weichselhout, lijsterbes, sneeuwbal, kornoelje, pijpkruid, look zonder look, daslook, madeliefje, witte ganzebloem, akkerhoornbloem, sterremuur, dalkruid, lelietje van dalen, vogelmelk, salomonszegel, doovenetel, waterboterbloem, waterklaver, aardbeetje. Wel krijgt dat wit een bloesje in pinksterbloem en *Hottonia* en vergt ook het rood en paars van koekoeksbloem, ooevaarsbek en handekenskruid, het blauw van eereprijs, viooltjes en vergeet-mij-niet de aandacht, maar 't wit blijft toch de heerschende kleur en het geel van voorjaar en zomer moet zich voor eenige weken vergenoegen met een tweede rangs-plaats.

De meeste van die witte bloemen zijn open en ondiep en worden dan ook bezocht door zwermen van korttongige insecten: kevers, vliegen, wespen en graafbijtjes. De mooiste soorten komen nu te voorschijn, zoowel de nijvere werksters als de geurige bontgekleurde parasieten, waaronder de geel met zwarte Nomaden en de Rouwbijtjes wel 't meest in 't oog vallen. De bloemtuilen van de meidoorn, de schermen van het pijpkruid lijken op zonnige voormiddagen entomologische staalkaarten.

Het ligt voor de hand, om in een tijd, zoo rijk aan bloemen en insecten, nog eens weer de wonderlijke betrekkingen na te gaan, die tusschen beide bestaan, vooral nu deze in den laatsten tijd weder in twijfel worden getrokken of totaal geloochend. Ik verwacht tenminste in deze weken menige hartige tegenspraak van het artikel van den heer Lodewijks in aflevering V en VI van het vorig jaar (*Levende Natuur* blz. 103, 125). Geduldige opmerkers en accurate proefnemers kunnen omtrent dit onderwerp nog veel belangrijke ontdekkingen doen, want al heeft men over kruis- en zelfbestuiving al boeken vol geschreven en urenlang gepraat en in botanische tuinen ook wel eenige proefnemingen gedaan, met de waarnemingen in de vrije natuur is men na Sprengel en Müller nog niet belangrijk verder gekomen.

De vogelarmee was op 't laatst van April al bijna vollig; in Mei komen nog de vogels met de bijzondere geluiden als de wielewaal, de geitenmelker, de sprinkhaan rietzanger, de snor, de kwartelkoning. Alles slaat nu aan 't nesten bouwen en broeden en de jonge Nederlandsche ornitholoog kan zich nu verdienstelijk maken met het vinden van het onzichtbare sijsjesnest. Ook ben ik al tevreden als hij mij betrouwbare berichten kan zenden omtrent het nestelen van goudhaantje, befljster, roodkoppige klauwier, appelvink, kruisbek, blonde tapuit, zwartgrauwe en witgehalsde vliegenvanger, kwak, goudplevier, houtsnip, krakeend, smient, pijlstaartend of roodhalsfuut. Het is wel goed, als de verhalen in de boeken eens opgefrist worden door oorspronkelijke waarnemingen.

Gaarne ontvang ik van deze en andere merkwaardige broederijen zoo spoedig mogelijk bericht, om, zoo de gelegenheid zich voordoet, zelf eens te komen kijken, of, als 't kan, de photograaf er op af te sturen. JAC. P. TH.